



Familiebehandler Bente Riddersholm fortæller afdelingsleder Jesper Densø, hvordan hun arbejder med de forskellige trin i familiebehandlingen.

## I alkoholbehandlingen i Aarhus bliver familien bragt på banen fra begyndelsen

På Center for Alkoholbehandling i Aarhus er det fast procedure, at behandleren bringer familien til den alkoholafhængige på banen allerede ved første samtale. For også netværket omkring en person skal ændre adfærd, når vedkommende skal ud af sin afhængighed.

AF MARIANNE PILEGAARD

Center for Alkoholbehandling i Aarhus har åben rådgivning tre dage om ugen, og her kan folk møde op fra gaden og få en indledende samtale, hvor behandleren afklarer, om borgeren eller et familiemedlem har brug for behandling. Borgere med alkoholproblemer bliver allerede ved første samtale spurgt, om de har børn under 18 år.

'Som udgangspunkt er der ikke nogen med et alkoholmisbrug, der går her, uden at vi finder ud af, om de har børn under 18 år, og sørger for, at de børns tarv bliver undersøgt,' siger Jesper Densø, som er afdelingsleder på Center for Alkoholbehandling i Aarhus.

Behandlingscentret har i mange år haft fokus på familien og andre pårørende i alkoholbehandlingen, men i forbindelse med forskellige projekter under Sundhedsstyrelsen er arbejdet med familierne blevet endnu mere målrettet.

'Det er en balancegang, for vi skal have italesat med det samme, at familien også skal have hjælp. At alkoholproblemet ikke kun berører den, der drikker. Men når folk kommer herind, har de tit brugt lang tid på at tage sig sammen, og nu er de selv endelig klar til at tage imod hjælp. Og når vi så straks spørger til familien, kan det virke grænseoverskridende. Derfor skal vi samtidig tage godt imod den drikkende og

tydeligt vise, at nu får han eller hun hjælp,' forklarer Jesper Dengsø og tilføjer:

'Mange tænker: "Nu skal jeg bare stoppe med at drikke, og så er problemet løst."'

### Struktureret tilgang til familiesamtalen

Inddragelsen af familien kører i tre trin: Første samtale er med personen, som har et alkoholproblem. Senere kommer partneren eller ekskonen/eksmanden med, hvis de har børn. Derefter kan børnene komme med til en familiesamtale.

'Vi sikrer også, at voksne børn ved, at der er hjælp til dem, og hvor de kan finde den. De skal vide, at de altid kan opsøge hjælp, hvis de en dag får lyst til det,' siger Jesper Dengsø.

'Vi er nødt til at gå struktureret til værks og være professionelle. Ellers får vi ikke partneren eller eks-partneren og børnene med. Måske har hele familien haft et dysfunktionelt samspil i lang tid, og de tænker alle stadig dysfunktionelt. Fx er både børn og partner ofte vant til, at alkoholproblemet er tabu.'

Så hurtigt, som det kan lade sig gøre, kommer partneren eller ekspartneren derfor med til samtale på behandlingscentret.

'Det første møde, hvor partneren er med, er altid spændende. Ofte er det som at stikke hul på en ballon,

når først han eller hun begynder at fortælle. Ofte har vedkommende jo båret på mange frustrationer og tænker alene. Og det er vigtigt for den drikkende at høre, hvor meget manden, konen eller kæresten faktisk har set,' fortæller Jesper Dengsø.

### Far er røget af den daglige rutine

På Center for Alkoholbehandling i Aarhus arbejder man med en systemisk tilgang til alkoholproblemer. Psykolog og familiebehandler Bente Riddersholm har arbejdet med familier på centret i ti år, og hendes erfaring er, at der er mange ting, som parrene indbyrdes og forældre og børn har brug for at få talt åbent om. Når en person holder op med at drikke, ændrer vedkommende sin adfærd. I behandlingen ses

#### Center for Alkoholbehandling i Aarhus har en række tilbud til både den, der drikker, og de pårørende:

- Abstinensbehandling
- Åben rådgivning
- Individuelle samtaler, gruppesamtaler, familiesamtaler og samtalegrupper for børn og unge
- Undervisning for alle over 18 år om alkoholproblemer m.m.

Læs mere på [projektbrus.dk](http://projektbrus.dk)  
og på [aarhus.dk](http://aarhus.dk) under alkoholbehandling



Center for Alkoholbehandling i Aarhus.



familien som et system, hvor medlemmernes adfærd påvirker hinanden, og derfor skal alle være med på de forandringer, der sker i familiens hverdag og samspil, når en forælder holder op med at drikke.

'Fx kan lyden af far, der åbner en cola, få hele familien til at stivne, fordi lyden af en dåse, der bliver åbnet, plejer at betyde, at nu bliver han fuld. Kroppen husker alle de gamle oplevelser. Så måske skal far sige: "Jeg åbner lige en sodavand,"' forklarer Bente Riddersholm.

'At genoprette tilliden 100 procent til den, der har drukket, kan også være rigtigt svært for nogle partnere og børn. Og det er der en god grund til. Så det er vigtigt, at familien får talt om, hvad skal der til for at få tilliden tilbage. Det kan fx være, at man er ærlig om, at man har lyst til at drikke.'

Mange af de forældre, der kommer i behandling, fortæller, at de er faldet ud af den daglige rutine i familien.

'En far kan fx være blevet ekskluderet af systemet og rutinerne, hvor mor har taget alt ansvaret og har svært ved at give det fra sig igen. Børnene har måske også vænnet sig til kun at henvende sig til hende. Så skal de sammen finde ud af, hvordan de får far med ind i systemet igen,' fortæller Bente Riddersholm.

### Børnene i fokus

Mange af de personer, som kommer i alkoholbehandling og har børn, er skilt. Her kan det være en udfordring at få ekskonen eller eksmanden med til samtale på centret.

'Det kan for eksempel være en mor, der egentlig godt ved, at eksmanden drikker for meget, men hun har måske bare så meget brug for den friweekend hver anden uge, når faren har samvær med barnet, at hun har lukket øjnene for det,' fortæller Jesper Dengsø.

'Når en ekskone eller eksmand vægrer sig ved at komme herind, påpeger vi, at det handler om børnene og forældreskabet. Så kan de fleste godt være med,' siger Bente Riddersholm.

### Børn mærker altid konsekvenserne

Ifølge begge terapeuter mærker børn altid, at noget er galt i familien. Også selvom de ikke har set far eller mor drikke.

'Børnene mærker altid konsekvenserne. Fx er der

stille ved morgenbordet, fordi far og mor er sure på hinanden. Vi havde nogle forældre inde, hvor faren sagde, at sønnen aldrig havde oplevet noget alkoholmisbrug. Men så fortalte drengen, at han godt vidste, at forældrene skændtes, når han var kommet i seng. Han troede, at de skændtes om ham, fordi han havde spildt sodavand i sofaen. Den slags fortællinger er en kæmpe øjenåbner for forældrene,' fortæller Bente Riddersholm.

Børnene er typisk med til mellem én og tre samtaler sammen med forældrene. Derefter kan de deltage i Projekt BRUS, som står for 'Børn og unge i familier med RUSmiddelproblemer', der bl.a. har gruppesamtaler for børn og unge fra syv år og op til 24 år.

'Børnene skal med til familiesamtaler, fordi det for dem er vigtigt at få klarhed over, hvad planen er fremover i familien. At far - eller mor - nu får hjælp til sine problemer med alkohol. Og så aftaler vi en sikkerhedsplan for barnet, som han eller hun kan bruge, hvis den drikkende forælder falder i,' siger familiebehandleren. ■



### Familieorienteret alkoholbehandling i Aarhus

Center for Alkoholbehandling i Aarhus har løbende omkring 110 familier i behandling. Det er en stigning inden for de seneste tre år på ca. 50 procent. Behandlerne oplever også, at familierne er yngre, når de henvender sig. Afdelingsleder Jesper Dengsø mener, at et udvidet samarbejde med kommunens fire familieafdelinger har haft en betydning for, at flere familier nu søger hjælp for alkoholproblemer. Center for Alkoholbehandling har de seneste år uddannet 200 familierådgivere i Århus Kommune og på Samsø i at opdage alkoholproblemer og tale med borgerne om det. Desuden har behandlingscentret hver 14. dag en alkoholbehandler ude i familieafdelingerne for at hjælpe socialrådgiverne med at opdage og tale om alkoholproblemer hos borgerne.